

CĂN CỨ ĐỊA VIỆT BẮC VỚI THẮNG LỢI CỦA CÁCH MẠNG THÁNG TÁM 1945 - NHỮNG BÀI HỌC LỊCH SỬ

NGÔ VĂN HOÀN

Khẳng định vũ trang bạo động ngay từ buổi đầu dựng Đảng, trong suốt 9 năm, cách mạng nước ta trải qua 2 cuộc tổng diễn tập lớn. Hàng triệu quần chúng nhân dân đã được tập dượt, giác ngộ sâu thực sự là thế trận lợi hại, tạo nền cho căn cứ địa cách mạng. Trong thực tế đã kế thừa và phát huy thế trận lòng dân mà Nguyễn Trãi đã từng lưu ý: "Chở thuyền cũng là dân, lật thuyền cũng là dân". Khi tình thế cách mạng đã xuất hiện, việc xây dựng căn cứ địa cách mạng đã gắn liền với những khởi nghĩa từng phần, kết quả của sự tổng kết mà Đảng đã khái quát từ sáng kiến khá độc đáo của quần chúng.

Chiến tranh thế giới bước vào giai đoạn quy định, thời cơ chiến lược cách mạng xuất hiện, dân ta đi từ khởi nghĩa từng phần tiến lên tổng khởi nghĩa. Chính vào lúc này căn cứ cách mạng chuyển hóa thành khu giải phóng, biểu tượng của một chế độ mới, địa bàn có lực lượng chính trị lực lượng vũ trang vững mạnh, đã phát huy thành thế cách mạng to lớn, cờ vũ, hiệu triệu cả nước đứng lên phá tan xiềng xích, giành chính quyền nhanh gọn, ít đổ máu trước khi quân Đồng Minh kéo vào Việt Nam.

Lịch sử đã ghi nhận, cũng trong hoàn cảnh lịch sử tương tự, một loạt nước khu vực Đông Nam Á bỏ lỡ cơ hội. Một trong những nguyên nhân dẫn đến sự lỡ bước đó chính là ở các nước đó thiếu huấn bị lực lượng lâu dài, thiếu những bàn đạp tấn công khi thời cơ đến. Trên ý nghĩa ấy chúng ta có cơ sở khẳng định bản lĩnh chính trị vững vàng, sự lãnh đạo, chỉ đạo đầy sáng tạo của Đảng và một loạt vấn đề về chiến lược và phương pháp cách mạng, trong đó vấn đề căn cứ địa cách mạng giữ vai trò quan trọng.

45 năm đã trôi qua, bụi thời gian không hề che lấp tầm vóc thắng lợi của cách mạng tháng Tám. Lại lịch sử hào hùng với những chiến công chói lọi của dân tộc ta, mỗi chúng ta đều nhận thấy, trong cuộc kháng chiến chống Pháp căn cứ địa Việt Bắc đã được củng cố, phát huy và nâng cao nhất trí về chính trị và tinh thần biểu hiện sức sống của chế độ mới - chế độ dân chủ nhân dân đó nhân dân là nền tảng vững chắc.

Trong cuộc đọ sức với đế quốc Mỹ, tên sen đầm quốc tế có tiềm lực lớn về kinh tế và quân sự thì Bắc xã hội chủ nghĩa là hậu phương to lớn giữ vai trò quyết định nhất, cùng sát cánh với nhân

dân miền Nam, hậu phương tại chỗ của cuộc cách mạng chiến đấu anh dũng, kiên cường làm thất bại hàng loạt chiến lược chiến tranh của địch, đưa cuộc chiến tranh nhân dân của dân tộc ta phát triển đến đỉnh cao.

Tự hào về truyền thống của dân tộc trong chiến tranh và cách mạng, vấn đề có tính chất nóng bỏng là vận dụng các bài học trong giai đoạn cách mạng hiện nay như thế nào? Chúng tôi xin nêu một số suy nghĩ.

Trước hết phải phát huy thế trận lòng dân, lấy dân làm gốc trong việc xây dựng hậu phương hoàn thành tốt 2 nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa đồng thời tròn nghĩa vụ quốc tế của mình. Bước đi đầu tiên trong quá trình xây dựng căn cứ địa trước đây dựa vào dân triển khai thế trận lòng dân. Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Chính bước này đã cho phép căn cứ địa đứng vững trước sự tiến công tàn bạo, man rợ của kẻ thù. Muốn đi như vậy, phải nhận thức đúng vai trò của quần chúng, phải quan tâm đầy đủ đời sống nhân dân, chắc vào nhân dân để tạo lập được sự nhất trí về chính trị, tinh thần mà Đảng ta đã có thành công lớn trong các thời kỳ lịch sử trước đây.

Thứ hai là kết hợp chặt chẽ kinh tế với quốc phòng để hoàn thành 2 nhiệm vụ chiến lược.

Bài học kinh nghiệm của căn cứ địa những năm chiến tranh cách mạng chính là sự vững mạnh chính trị, tinh thần và đời sống vật chất của quần chúng không ngừng được cải thiện làm cho chúng gắn bó với cách mạng. Chính trên nền tảng ấy mà hoạt động quân sự được triển khai, thế sâu sắc việc quán triệt tư tưởng chỉ đạo của Hồ Chủ tịch, khi Người chỉ thị thành lập Việt Nam tự vệ truyền giải phóng quân, chính trị trọng hơn quân sự, tuyên truyền trọng hơn tác chiến, thực túc cường.

Trong giai đoạn hiện nay cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội và tiếp tục thực hiện 2 nhiệm vụ chiến lược, thế và lực cách mạng nước ta có nhiều thuận lợi, song không tháo gỡ được khó khăn trong sống sẽ làm giảm sức chiến đấu khi phải đối phó với chiến tranh. Thực hiện thắng lợi 3 chương trình mục tiêu do đại hội VI đã đề ra, sẽ tạo ra bước chuyển quan trọng có ý nghĩa khơi dậy sức sáng của quần chúng

Thứ ba phát huy vai trò của các tỉnh phía sau, góp phần tích cực có hiệu quả trong việc xây dựng thế trận địa phương, gắn thế trận hậu phương của ta và thế trận của Lào và Campuchia thành một thế trận vững vàng, bảo vệ hòa bình ở Đông Dương và Đông Nam Á. Dân tộc ta đang đứng trước cuộc chiến tranh phá hoại nhiều mặt của kẻ thù, bản thân đất nước ta đã trải qua nhiều năm chiến tranh, hòa bình là nguyện vọng tha thiết của cả dân tộc ta là mục tiêu của hàng chục triệu người trên hành tinh, chúng ta gương cao ngọn cờ hòa bình, song lại hết sức nâng cao ý thức

phó đánh bại các hành động phá hoại nhiều mặt của chủ nghĩa đế quốc và bè lũ phản động

ra đời, phát triển và vai trò quan trọng của khu Việt Bắc là điển hình thành công của Đảng ta
độc xây dựng căn cứ địa ở một nước thuộc địa, nửa phong kiến, đất không rộng, người không
kinh tế nông nghiệp lạc hậu. Sự hình thành, mở rộng và quá trình hoạt động của căn cứ địa Việt
để lại cho Đảng nhiều kinh nghiệm phong phú. Ở đây, chúng tôi bước đầu nêu lên một vài suy
sự sáng tạo của Đảng ta trong việc xây dựng căn cứ địa:

1 là: từ rất sớm Đảng đã khẳng định, cách mạng nước ta đi theo con đường "bạo lực cách
mà cơ sở là phát huy thế trận lòng dân. Khi điều kiện khách quan, chủ quan cho phép từng
tiền khai xây dựng căn cứ địa, quá trình củng cố hoàn thiện căn cứ địa gắn liền với việc tiến
những cuộc khởi nghĩa từng phần

2 là: trên cơ sở xây dựng căn cứ địa vững chắc ở miền rừng núi, tiến tới xây dựng căn cứ địa
ở các địa bàn khác trong cả nước, đồng thời coi trọng xây dựng cơ sở cách mạng ở thành thị.

3 là: trong điều kiện một nước thuộc địa, nửa phong kiến, phải đối phó với kẻ thù lớn mạnh, căn
củ của ta phải đi từ không đến có, từ nhỏ đến lớn, từ chưa hoàn chỉnh đến ngày càng hoàn chỉnh,
từ cát đến liên hoàn. Phải đi từ xây dựng lực lượng chính trị, trên cơ sở từng bước xây dựng
vũ trang, khi thời cơ đến tiến hành khởi nghĩa từng phần, xây dựng chính quyền cách

4 là: Xây dựng căn cứ địa cách mạng thực chất là xây dựng mầm mống của chế độ xã hội mới,
và hướng tiến lên là phải xây dựng toàn diện về chính trị, quân sự, kinh tế, văn hóa.

Chúng ta nhận xét trên đây rút ra từ thực tiễn xây dựng phát triển căn cứ địa cách mạng nước ta
quá trình cách mạng giải phóng dân tộc. Các bài học này không chỉ là những kinh nghiệm cụ
còn là những vấn đề có tính quy luật của cách mạng nước ta.

Hà Nội, tháng 5 năm 1990